

EESTI
KESKKONNAJUHTIMISE
ASSOTSIATSIOON

KESKKONNATEADLIK ETTEVÕTJASKOND

TEABELEHT 29

Eesti Keskkonnanjuhtimise Assotsiatsiooni teabeleht on mõeldud assotsiatsiooni liikmete ja laiemale üldsuse teavitamiseks EKJA tegevusest ja keskkonnanjuhtimisest.

SISUKORD

Lk 2

Kadri Tomingas

Eesti ettevõtted jõudsid Euroopa keskkonnasõbralikumate ettevõtete sekka

Evelin Urbel-Piirsalu

EKJA hakkab välja andma Rohelise Kontori tunnustust

Lk 3

Kerlin Õunapuu

Roheline mõtteviis KIK-i kontor

Lk 4

Tiina Salumäe

EKJA liikmete külastusreis Kesk-Eesti ja Tartumaa innovaatilistesse ettevõtetesse

Lk 6

Mari Jüssi

Parim alternatiivkütus on kokkuhoitud kütus

Lk 7

Keskkonnategevuse hea näide: Pühajärve SPA & Puhkekeskus

Lk 8

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL ISO 14001 statistika

Üks aastaring on taas täitunud ning käes talviselt rahulik kokkuvõtete tegemise aeg. EKJA on ka sel aastal toimekas olnud ja püüdnud parimal moel ettevõtetele ja keskkonnahoiule suunatud tegevusi ellu viia. Mõeldud aasta üheks põhiteemaks kujunes keskkonnaõigus, kuna ettevõtteid on üha enam hakanud tähelepanu pöörama keskkonnanõuandjate õigusaktidele. Eks see ole tingitud ka asjaolust, et need on viimasel ajal üha karmimaks muutunud. Et ettevõtteid selles valdkonnas pädevad oleksid, korraldasime koostöös advokaatibürooga Glimstedt ja Eesti Arengufondiga keskkonnaõiguse seminaride sarja, mis osutus vägagi harivaks ja populaarseks. Keskkonnaõiguse alaste teadmiste ja info jagamist on kindlasti plaanis uuel aastal jätkata.

Lisaks keskkonna õigusaktide temaatikale on toimunud muudki huvitavat ja kasulikku, millest saate seekordses teabelehes ülevaate. Pakume lugemist nii tublidest ettevõtetest, kelle tegevust on tunnustatud Euroopas kui nendest, kes tegutsevad edukalt Eestis ja kellega kohtusime EKJA sügisel külastusreisil. Jätkame keskkonnategevuse heade näidete eeskujuks toomist, et innustada ka teisi ettevõtteid keskkonnahoiu meetmeid rakendama.

Soovime, et EKJA teabelehe lugejatel tuleb edukas uus aasta ning pärast kiireid jõulutoimetusi jätkub uut energiat keskkonnaküsimuste peale mõelda. Kohtumiseni uuel aastal!

*EKJA soovib
oma liikmetele ja
koostööpartneritele
rahulikku jõulupühi
ning edu ja säravaid
kordaminekuid
uueks aastaks!*

Külastage EKJA kodulehte www.ekja.ee

Eesti Keskkonnanjuhtimise Assotsiatsioon

Lai 34, 10133 Tallinn

Tel: +372 627 6100

E-post: ekja@ekja.ee

www.ekja.ee

441 799
Trükitööde

MIX
Paber valmistatud
tööstuslikust allikast
FSC® C092878

Trükitud looduslike õlide ja vaikude baasil valmistatud värvidega 100% taastoodetud paberile Cyclus Offset, millele on omistatud Euroopa Ühenduse ökomärgis. ©Ecoprint 2009

Eesti ettevõtted jõudsid Euroopa keskkonnasõbralikumate ettevõtete sekka

Kadri Tomingas, Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna peaspetsialist

1. detsembril 2014 kuulutati Prantsusmaal Lyonis välja Euroopa kõige keskkonnasõbralikumad ja innovaatilisemad ettevõtted.

Keskkonnaministeerium korraldab igal aastal konkursi, kus selgitatakse välja Eesti kõige keskkonnasõbralikumad ettevõtted. Žürii esitab parimad ettevõtted ka Euroopa konkursile. Eesti ettevõtete seast pälvisid mullu võidu keskkonnajuhtimise kategoorias tselluvilla tootja OÜ WERROWOOL ning keskkonnasõbraliku toote või teenuse kategoorias rõivatööstuse jääkide taaskasutaja OÜ AusDesign, kes esitati ka Euroopa keskkonnasõbralike ettevõtete konkursile.

Reet Aus ja Ivar Heinola – Euroopa tasemel tunnustatud ettevõtjad

Euroopa konkursil valiti üle 150 esitatud ettevõtte seast välja 16 nominenti kümnest riigist. Parimate hulka pääsesid ka WERROWOOL ja AusDesign. Varasemalt on 2008. aastal jõudnud keskkonnajuhtimise kategoorias 3 parima sekka AS Ecoprint.

AusDesign jõudis rahvusvahelise koostöö kategoorias kolme parima sekka. Ettevõtte toodab Eestis uusi rõivaid Bangladesh'i rõivatööstuse ületoodangust, et vähendada suurtootmise keskkonnamõju. Iga selliselt valminud rõiva puhul jääb kasutamata 91 protsenti vett ja 86 protsenti energiat võrreldes sarnase, uuest materjalist

valminud tootega. Tootmisjääkide maht väheneb poole võrra. „Kui vaadata, mis suunal ettevõtlus Euroopas liigub, siis on selge, et meie haridussüsteem ja ettevõtted peavad kiiremas korras ennast kurssi viima inglisekeelsete mõistetega “circular economy”, “upcycling” ja “transparency”,“ kommenteeris ettevõtte omanik ja disainer Reet Aus, kes on saanud tunnustusega väga rahul. AusDesign tootis sär- gid ka tänavustele laulu- ja tantsupeo osalejatele.

WERROWOOL jõudis nelja parima sekka keskkonnajuhtimise kategoorias. Ettevõtte toodab Eesti paberijäätmetest keskkonna- ja tervisesõbralikku ning innovaatilist soojusmaterjali. Ettevõtte paistab silma läbimõeldud keskkonnajuhtimise poolest, mille tõenduseks on neil EMAS keskkonnajuhtimissüsteemi tunnustus. Toote väljatöötamise kandvaks ideeks oli terve tootmisüklil keskkonnasäästlikkus, alates toormaterjali (vanapaberijäätmete) varumisest, kuni toote käitlemiseni elutsükli lõpus. Lisaks väikseima keskkonnamõjuga toote turule toomisele soovis ettevõtte tõsta tarbijate ja kogu ühiskonna teadlikkust keskkonna- ja tervisesäästliku soojustamise vajalikkusest. Tselluvilla tootmiseks kulub umbes 30 korda vähem energiat võrreldes kivi- ja klaasvilla tootmisega. Tootmisel kasutab ettevõtte parimat võimalikku tehnikat. WERROWOOL saavutas Eesti keskkonnasõbraliku ettevõtte konkursil üldvõidu ning koos sellega võimaluse Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel teha 35 tuhande euro ulatuses investeering keskkonnasõbraliku tegevuse suurendamiseks.

Tänavune Eesti keskkonnasõbralike ettevõtete konkurs on veel käimas. Kuni 7. jaanuarini saab Keskkonnaministeeriumile esitada kandidaate 2014. aasta keskkonnasõbralike ettevõtete tunnustamiseks. Konkursile oodatakse eeskujulikke ettevõtteid ning organisatioone, kes hoolivad keskkonnast meie ümber ja hoolitsevad selle eest, et ka teised seda teeksid. Peaa hinnaks on 4474 euro suurune preemiasumma. Lisaks saavad silmapaistvad projektid tunnustuse, millega kaasneb õigus enda tutvustusmaterjalides kasutada keskkonnamärgist. Aasta Keskkonnateo kategoorias parimate väljaselgitamisel saab kogu elanikkond kaasa rääkida, sest kõik esitatud teod lähevad avalikule hääletusele Delfi portaalis. Selline avalik hääletamine toimus esmakordselt eelmisel aastal ning osutus väga populaarseks. Loe täpsemalt www.keskkonnaauhind.ee.

EKJA hakkab välja andma Rohelise Kontori tunnustust

Evelin Urbel-Piirsalu, SEI Tallinn, vanemeksper

Alates 2015. aastast hakkab EKJA välja andma Euroopa Rohelise Kontori tunnustust. Rohelise Kontori tunnustusskeemi töötas välja Säästva Eesti Instituut (SEI Tallinn) aastatel 2011-2013 Euroopa Rohelise Kontori projekti raames. Tunnustus antakse välja keskkonnahoidlikele ja inimsõbralikele kontoritele kolmeks aastaks, kui kontor vastab Rohelise Kontori kontrollküsimustiku alusel vähemalt kõikidele esimese taseme kriteeriumitele. Tunnustuse saamiseks peab kontor esitama täidetud kontrollküsimustiku ning läbima ülevaatus, mille viib läbi EKJA esindaja. Tunnustus antakse välja kontorile, mitte organisatsioonile, kuna ühes organisatsioonis võib olla mitmeid erineva keskkonnamõjuga kontoreid. Pärast kolme aastat on võimalik tunnustust pikendada. Selleks on vaja uuesti esitada täidetud kontrollküsimustik ja läbida ülevaatus.

Euroopa Rohelise Kontori tunnustust on juba välja antud 12le avaliku ja erasektori organisatsioonile, kuid eelnevalt andis seda välja SEI Tallinn. SEI Tallinn on Rohelise Kontori alaseid koolitusi korraldanud juba alates 2012. aastast. Hetkel on käimas järjekordne Rohelise Kontori koolitussari, kus organisatsioonid saavad vajalikke teadmisi ja praktilisi kogemusi Rohelise Kontori põhimõtete ja juhtimissüsteemi sisseviimiseks organisatsioonides. Koolitused toimuvad nii Tallinnas kui Tartus. Koolitussarjal osalevad esindajad üle 30st avaliku ja erasektori organisatsioonist. Paralleelselt koolitustega rakendavad enamik osalejaid Rohelise Kontori süsteemi oma kontorites ning saavad eeldatavasti tunnustuse 2015. aasta kevadel. Koolitusi toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus, kes samuti hetkel oma kontoril Euroopa Rohelise Kontori süsteemi rakendab (loe lähemalt järgmisel lk-l).

Roheline mõtteviis KIK-i kontoris

Kerlin Õunapuu, EKJA tegevuste koordinaator

Kontorielu rohelisemaks muutmisel on väga palju motivaatoreid: tervislikum töökoht, parem maine, üldkulude vähenemine säästlikuma energia- ja ressursikasutuse ning jäätmetekke vähendamise kaudu ning loomulikult ka keskkonnasääst.

Termin “roheline kontor” viitabki töökohale, millega tänu süsteemsele tegutsemisele kaasneb nii loodusvarade säästev kasutamine ja sellest tulenev kulude kokkuhoid kui ka töökeskkonna tervislikumaks muutumine. Roheliseks muutumiseks on ka põhjust: koos tugitegevustega tarbivad kontorid 40% maailma toorainest ja ressursidest (sh nii otsene kui kaudne tegevus). See hiiglaslik keskkonnamõju tähendab aga ka seda, et kontoreid “rohelisemaks” muutmise aitab oluliselt parandada globaalset keskkonnaseisundit.

Roheline kontor on kogu maailmas leviv trend ja sellele on mõtlema hakanud ka paljud Eesti organisatsioonid nii avalikust kui erasektorist. 2014.a kevadel võttis Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) vastu otsuse hakata süsteemset rakendamist rohelise kontori põhimõtteid.

„Tegutseme organisatsioonina iga päev selle nimel (KIK rahastab erinevaid keskkonnaprojekte), et hoida ja säilitada Eesti loodust ja tervet elukeskkonda. Ka töötajatena soovime teadlikult sellesse panustada käitades nii tööl kui ka kodus veelgi rohkem keskkonnasõbralikumalt,“ sõnas Katrin Ligi, Keskkonnainvesteeringute Keskuse haldusüksuse- ja personalijuht. Päris algust sai keskkonnahoidlike põhimõtete juurutamisega tehtud kui KIK alustas oma büroo sisearhitektuurilist planeerimist aastaid tagasi. Kontori kujundamisel üritati maksimaalselt kasutada materjale ja sisekujunduslike lahendusi, mis oleksid keskkonnasõbralikud. „Meile oli oluline, et töökeskkond toetaks töötajate tervist ja tõstaks töövõimet,“ lisas Ligi. „Varakevadel, kui taas hindasime, kas kasutame kõiki võimalusi kontoris, mis annaksid soovitud keskkonnaefekti, otsustasime, et teeme seda seekord algusest lõpuni läbi mõeldult ja kutsume appi eriala inimesi, kes sellel teemal oskavad nõu anda. Nii see läkski! Täna on meil organisatsioonis kokku lepitud keskkonnateadliku käitumise põhimõtted, konkreetne tegevuskava ja mis peamine – inimesed, kes Rohelise Kontori põhimõtteid organisatsioonis elusana hoiavad – Rohekontori töögrupp ja ülejäänud KIKlased. Rohekontori tiim käib vähemalt iga pooleteise kuu tagant koos, et tegevuste seisu hinnata ja arutada, kus vaja rohkem kaasa aidata, et Rohekontori plaanid realiseeruksid,“ rääkis Ligi.

Kontori rohelisemaks muutmisel ning uute põhimõtete rakendamisel ei olnud KIK-is suuri raskusi. Töötajad panustavad igapäevaselt oma töö kaudu keskkonnahoidu ning seega tundus Rohelise Kontori põhimõtete järgimine neile väga loomulikuna. „Küll oli aegajalt hetki, kus inimestel ei olnud aega kaasa lüüa, kuna igapäevane põhitöö vajas samuti tähelepanu. Lisaks on meil esindused ka igas maakonnas. Nende kaasamine ja iga kontori rohelisemaks muutmise oli meile väljakutseks, kuna igas majas, kus kontoriruumid asuvad, on tingimused erinevad, näiteks prügi sorteerimisele. Aga me saime sellega hakkama!“ ütles Ligi.

Rohelise Kontori põhimõtete rakendamisel on KIK-is läbi viidud mitmeid muutusi. Uus hoog lükati sisse prügi liigiti sorteerimisele. Loodi erinevad sortimisvõimalused – prügikastid, hoiukohad ning koostati prügi sorteerimise juhised. Töötajad kutsuti üles pildistama prügi, mis igapäeva kontorielus tekib. See materjal lisati illustreerivalt prügikastide juurde.

Mõeldi ka kontoritarvete säästlikuma kasutamise peale. Kahepoolset printimist harrastati KIK kontoris juba varem, aga nüüd on koostatud ka juhised, kuidas printereid ning koopiamasinaid ressursisäästu režiimile seadistada. Eelmisel aastal mindi üle elektroonilisel asjaajamisele, sellevõrra on paberi ja selle printimisega ning kopeerimisega seotud kulud oluliselt kahanenud.

Kontorisse on kujundatud üks tuba, kus töötaja saab vajadusel puhkepause teha – silmi puhata ja lõõgastuda, et töövõimet taastada. See on töötervishoiu seisukohalt väga oluline. „Uueks aastaks ilmub ka oma seinakalender, mille kaudu Rohekontori tegevusi ja tehtud pildil hoiame ja keskkonnahoiuga seotud sõnumeid vahendame, et meil kõigil oleks meeles, et iga vajalik muutus maailmas saab alguse muutusest meist endist,“ rääkis Ligi.

Järgmise aasta üheks eesmärgiks on seatud keskkonnahoidlike riigihangete arvu tõstmise. „Iga ost, mida teeme, peaks olema veelgi läbimõeldum ja keskkonnahoidlikum ning ressursisäästlikum,“ nentis Ligi.

Oma pingutuste väljapoole näitamiseks on plaanis KIK-il taotleda ka Rohelise Kontori tunnustust märgist, mida annab välja EKJA (loe lähemalt lk 2).

EKJA liikmete külastusreis Kesk-Eesti ja Tartumaa innovaatilistesse ettevõtetesse

Tiina Salumäe, SEI Tallinna kommunikatsiooniekspert

2.-3. oktoobril toimunud EKJA külastusreisil Järva-, Viljandi- ja Tartumaale said assotsiatsiooni liikmed teada näiteks seda, kuidas peletada Tallinna Lennujaamas eemale lindusid, kui ka seda, mitu tonni aastas tööstuslikke tekstiilijäätke prügimäele satub ning mida nende jäätmetega on võimalik ette võtta. Seekordsel vägagi populaarseks osutunud reisil osales kokku 26 EKJA liiget.

Kahepäevase tutvumisreisi ajal külastati Tallinna Lennujaama, Rexest Group OÜ plastikjäätmete töötlemise tehist (Väätsa prügila territooriumil) ning ehitusmaterjalide tootmise tehist, Imavere saeveskit, AS-i Toom Tekstiil tekstiilijäätmete ümbertööstehast ning tekstiilmaterjalide vabrikut, AS-i Epler&Lorenz ohtlike jäätmete käitluskeskust ning roheline mõtte- ning tööviisiga trükikoda Ecoprint.

Tallinna Lennujaamas külalisi vastu võtnud keskkonnaspetsialist Triinu Keskküla sõnul koosneb Lennujaama keskkonnujuhtimissüsteem keskkonnaaspektide loetelust lähtudes keskkonnakavast, keskkonnaeeskirjadest, mis on kohustuslikud kõikidele partneritele, kes tegutsevad lennujaama territooriumil, reostuse fikseerimise korrast, regulaarsetest keskkonnanaudititest, keskkonnanalasest riskianalüüsist ning sissejuhatavast juhendamises. Igal lennujaama külastajal on võimalik oma silmaga näha, et lennujaam sorteerib ka prügi ning peagi peaks valmis saama ka uued sorteerimisprügikastid. Lennujaamal on kaks müramõõtmisjaama, kuigi, nii mõnigi kord pidavat müra tase sõltuma ka sellest, kui head on suhted lennujaama ja teda ümbritseva kogukonna vahel. Seda, et Tallinna lennujaamgi on hädas lindudega, pole vist kellelegi suur üllatus. Küll võib tulla üllatusena aga see, et lisaks ruuporitesse lastavale heidutusefektiga lindude sõjakisale mõjub väga efektiivse linnupeletusena näiteks ka räppmuusika.

OÜ Rexest Group külastus algab Väätsa prügilas, kust saab alguse segaplasti jäätmete uus elu plastlaudadena. Rexest Group suudab taaskasutusele võtta kodumajapidamistes tekkinud plastikpakendeid, millest valmib uudse tehnoloogia abil ilmastikukindel ja pikaajaline plastikprofiil Plastrex.

See sobib eriti hästi kasutamiseks kohtades, mis on otseses kokkupuutes pinnase ja niiskusega ning seal, kus puit pikaajaliselt vastu ei pea. Nii sobib Plastrex hästi näiteks aiapäikse, lillekastide, peenraääraste, kuuride, piirdeaedade, eramute terrasside ja aluskonstruktsioonide valmistamiseks.

Kui prügila territooriumil saab näha eelkõige pudelimäge ning sulatusahju, siis Mäo keskuses asuva ehitusmaterjalide tootmise tehase juurest leiab ka näidisteplatsi Plastrexist valmistatud aiapäikse, terrassi, tara ja peenraapiiretega, mida võib igaüks oma käega ise katsuda. Kui tooraine plastlaudade jaoks tuleb täna valdavalt Eestist, siis turg on Plastrexil eelkõige Skandinaavias. Plastlauad ise on samuti taaskasutatavad.

2012. aastal pälvis Rexest Group ka aasta kõige keskkonناسõbralikuma ettevõtte tiitli keskkonnasõbraliku toote või teenuse kategoorias.

Esimese päeva viimase ettevõtte külastusena võtame ette suuna Imavere Saeveskisse. Saeveski koosneb kolmest tootmisüksusest: saeveskist, talatehasest ja komponenditehasest. Toodetakse nii toorainet ukse- ja aknatööstustele, pelleteid Skandinaavia turule kui talasid jaapanlastele. Liimpuittalad on mõeldud sealsete individuaalmajade konstruktsioonidesse ning jaapanlastel on kvaliteedi suhtes väga nõudlikud. Mõneti on see ka praktiline vajadus, sest Jaapanis maju ehitades peab arvestama ka sellega, et need peaksid vastu maavärinatele.

Plastikjäätmetest valmistatud graanulid, millest toodetakse Plastrex plastlaudu.

Plastrex'ist valmistatud aiapäikse

Imavere Saeveski

Teine päev algab külastusega Toom Tekstiili Viljandis. Innar Susi, Toom Tekstiili nõukogu esimees, annab ülevaate vabriku uuest tekstiilijäätmete ümbertöötlemisliinist.

Keskmine Eesti inimene kasutab kokku 15 kg tekstiili aastas. Tööstuslikke tekstiilijääke tekib ligi mitutuhat tonni aastas. Tööstuslike tekstiilijäätmete utiliseerimise eest peab aga ettevõtja maksma. Kas on mõni võimalus prügimäele viidavate jäätmetega midagi targemat ja keskkonnasõbralikumat teha? Üks võimalustest on teha nendest jääkidest õhuline kokkupressitud materjal, mida võib kasutada nii mööblitööstuses kui madratsites, lemmikloomapesadest rääkimata. Materjal sobib hästi ka heliisolatsiooniks. Koguinvesteering taaskasutusliini oli 4 mln eurot, tehas valmis aastal 2013 ning tootmise täisvõimsus on 1200 tonni aastas. Praegu taaskasutab Toom Tekstiil peamiselt omaenda tootmise jääke.

Järgmine siht oli ohtlike jäätmete käitluskeskus Epler & Lorenz Tartumaal, kus tutvustas meile ettevõtte tegevust keskkonnajuht Moonika Lipping. Epler & Lorenz on esimene ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omav ettevõtte Lõuna-Eestis ning tegeleb põhiliselt ohtlike jäätmete käitlemisega, aga ka keskkonnanõuandjate puhastustööde teostamisega, jäätmekütuse valmistamisega ning paljugi muuga.

EKJA seekordse reisi viimaseks sihtpunktiks oli Tartu lähedane keskkonnasõbralik trükikoda Ecoprint, kes näiteks kütab oma ruume tootmisprotsessi soojusega, möödab nii oma ökoloogilist jalajälge ning CO₂-jalajälge, olles eesmärgiks võtnud nende vähendamise. Koostöös Eestimaa Looduse Fondiga on ettevõtte välja töötanud Eestis ainulaadse trükiteenuse, mida esindab patenteeritud kaubamärk Roheline Trükis. Kui tellija tellib rohelist trükise, võib ta olla kindel, et trükise värvides kasutatakse naftakeemia asemel looduslikke õlisid ja vaike, tootmises on tegu kontrollitud tarneahelaga või kasutatakse taaskasutatud toormaterjali, trükisel valmistamist toetab keskkonnasäästlik tehnoloogia ning kõik roheline trükise jäätmed lähevad taaskasutusse. Ecoprint'i visiooniks on olla piirkonna kõige keskkonnasäästlikum trükipartner. Firma on juurutanud keskkonnajuhtimisesüsteemi ning kannab ka vastutustundliku ettevõtte märki. Kahel aastal on trükikoda saanud ka Aasta keskkonnategija auhinna.

Toom Tekstiil tekstiilijäätmete ümbertööstustehas

Tekstiilmaterjalide vabrik – kiusegu ettevalmistus

Epler & Lorenz ohtlike jäätmete käitluskeskus

PARIM ALTERNATIIVKÜTUS ON KOKKUHOITUD KÜTUS

Mari Jüssi, SEI Tallinn, vanemeksper

Energiamajanduse arengukava 2030+ raames valmis SEI-Tallinna juhtimisel kaks olulist transpordi- ja liikuvusalast taustauuringut, millest esimene käsitles nende valdkondade energiasäästupotentsiaali Eestis ja teine analüüsis kolme transpordipoliitika stsenaariumi aastani 2030-2050.

Ligi veerand energia lõpptarbimisest Eestis on seotud kaupade ja inimeste liikumisega ning autostumise ja valglinnastumise tõttu on energiatarbimine pidevalt kasvanud. Kuigi laias laastus olid Eesti transpordi energiasäästu potentsiaali aspektid uuringu läbiviijatele varasematest analüüsidest teada, siis nende kahe tööga analüüsi põhjalikult millised tegevused ja valikud kõige enam ja kõige tõhusamalt transpordi energiasäästu soodustaks, mis see maksma läheks ja kui palju see nii avaliku sektori, ettevõtete kui ka perede raha kokku hoiaks. Just viimane, rahaline säästupotentsiaal, üllatas stsenaariumianalüüsi puhul töö autoreid kõige enam – energiatõhusam transpordisüsteem Eestis tähendaks liisaks keskkonnanahoiule 200-400 miljoni euro suurust iga-aastast kokkuhoiupotentsiaali, mida on võimalik saavutada eelkõige ökonoomsema sõidukipargi, nutikamate transpordimaksude, ühistranspordi ja kergliikluse ning asustuse parema planeerimisega. Isiklikust autost sõltumatud töötajad ja kliendid ning ökonoomsem sõidukipark on ka ettevõtjatele omaette väärtus, mida Eestis järjest rohkem hindama on hakatud.

ENMAKi transpordi taustauuringute peamised järeldused on:

1. Senised riigi- ja kohaliku tasandi säästva transpordialased tegevused nagu elektriautode toetused, uued ühistranspordisõidukid ei ole transpordi energia-tõhususe suurendamiseks piisavad. Transpordi ja liikuvuse valdkond vajab Eestis oluliselt süsteemsemat juhtimist, sest autokeskne transpordisüsteem ei käi mitte ainult taristu hooldamise, vaid kõrge kütusekulu ja autode soetamise ja hooldamisega seotud kulude tõttu üle jõu. Võrreldes taristukuludega, on sõiduautode omamis- ja kütusekulud Eestis üle 4 korra suuremad, ligi 2 miljardit eurot aastas.
2. Ligikaudu 20% energiasäästupotentsiaalset määrab järgmise 10 aasta jooksul ära see, kui ökonoomseid sõiduautosid Eestis soetatatakse. Eestis registreeritavad uued sõiduautod on Euroopas ühed kõige kütusekulukamad – võib öelda, et iga viies paagitäis kütust on Eestis sisuliselt maha visatud. Samas ökonoomsem auto ei tähenda ainult ultraökonoomsete elektriautode kasutuselevõttu, vaid nõ konventsionaalsete, kuid oluliselt ökonoomsemate, A-B energiaklassi sõiduautode osakaalu suurenemisest.
3. Ligikaudu pool energiasäästupotentsiaalset sõltub linnade jm kohaliku tasandi tegevustest, kus suurim roll on linnapiirkondade maakasutuse suunamisel, ühistransporditeenuste arendamisel, kergliiklejatele atraktiivse tänavaruumi kujundamisel ja linnade parkimispoliitika muutmisel.

4. Kuigi kütuseaktsiisi on viimase 10 aasta jooksul korduvalt tõstetud, pole selle edasine tõstmine heitlike kütusehindade ning maapiirkondade suurema hinnatundlikkuse kontekstis Eestis soovitatav. Ökonoomsema sõidukipargi ning maanteetranspordi nõudluse ohjamiseks on otstarbekam rakendada sõiduautode energia-klassi-põhiseid makse ning hiljemalt 10 aasta jooksul nutikaid kilomeetripõhiseid teekasutus-tasusid, mis samas vähendavad ettevõtete ja perede kulutusi kütusele.
5. Säästvasse transporti investeerimine on tasuv – kui arvestada ka aktiivsema igapäevase kergliikluse positiivset tervisemõju, siis iga transpordi energiasäästu investeeritud euro toob paljude meetmete puhul tagasi 5–10 eurot.

Kuidas vastutustundlikud ettevõtted saavad oma transpordi ja liikumiste jalajälge vähendada?

- Loomulikult oleneb see ettevõttest ja asukohast, aga sarnaselt keskkonnakorraldusele algab ettevõtte säästvam transpordi- ja liikuvuse korraldus kaardistamisest – kui palju energiat kulub ettevõttega seotud kaubavedudele, töötajate ja ka ettevõtet külastavate klientide liikumisele.
- Kui ettevõttel on oma sõiduautod, siis nende kütusekulu vähendamiseks ei pea vaatama kohe ultraökonoomsete elektriautode poole, vaid A energiaklassis leiab tänapäeval juba väga suures valikus ökonoomseid autosid.
- Vaadake üle personali liikumistega seotud motivatsioonipoliitika – kas autoga, ühistranspordiga, jalgsi ja jalgrattaga tööl käijad on võrdselt koheldud ja kas see soodustab ökonoomsete autode ja säästlike liikumisviiside eelistamist.
- Kas ettevõtte töötajatel on vajadusel võimalik kasutada ühiskasutuses ametiautot, ametijalgrattaid või jagada autot teiste kolleegidega? Uurige, kui palju autoga liikumistest oleks võimalik asendada ühistranspordi, kergliikluse, lühirendi või ühiskasutuses autodega. Paindlik tööaeg ning osaline kaugtöötamisvõimalus võib ka vähendada igapäevast autokasutust.
- Asukoht on määrav ka säästvas liikumises – kui vähegi ettevõttel võimalik, siis tasub eelistada sellist asukohta, kus töötajad ja kliendid pääsevad ligi võimalikult autost sõltumatult.

Vt lähemalt:

http://seit.ee/et/projektid/projektide-andmebaas?project_id=310
www.energiatalgud.ee

Keskkonnategevuse hea näide

Organisatsiooni nimi: Pühajärve Spa & Puhkekeskus

Address: Pühajärve, 67414 Valgamaa

Kontakt: www.pyhajarve.com

Pühajärve Spa & Puhkekeskus asub Otepää looduspargi territooriumil ca 22 ha suurusel maa-alal. Puhkekeskuse eesmärgiks on pakkuda võimalikult mitmekülgseid teenuseid vaba aja veetmiseks ja puhkuseks. Alates 2004. aastast on ettevõttes rakendatud keskkonnajuhtimissüsteem Roheline Võti, mis on aidanud kaasa säästva mõtteviisi propageerimisele töötajate ja klientide seas

KESKKONNATEGEVUSE HEA NÄIDE

Keskkonnaaspekt	Energia tarbimine
Hea näite nimetus	Taastuvatel energiaallikatel põhineva katlamaja ehitus
Hea näite kirjeldus	<p>Pühajärve Puhkekeskus asub Otepää linna tsentraalkatlamajast kaugel ning seepärast ei olnud võimalik liituda kaugküttega või kasutada kütmiseks maagaasi. Viis aastat kestnud ettevalmistustöö tulemusena rajati 2013. aastal puhkekeskuse kinnistule biokütusel töötav katlamaja koos päikeseküttesüsteemiga. Vana katlamaja lammutati. Puhkekeskuse uude katlamajja paigaldati kaks katelt, suitsugaaside pesur, päikesenergia akumulatsioonipaagid ja soojusvahetid ning küttematerjali hoidlad.</p> <p>Automaatkatel, mille võimsus on 1.5 MW ja mida köetakse hakkpuiduga, varustab kõiki hooneid soojaenergiaga kogu kütteperioodi jooksul. Teist ja väiksemat, halukütet töötavat 1 MW võimsusega katelt kasutatakse suvel sooja vee tootmiseks ning väga külmal talvel lisakatlan. Katlamaja katusele paigutatud 400 m² päikesepaneele kütavad suviti soojaks enamiku puhkekeskuse veest ning katavad energiavajadusest viiendiku.</p>
Kasu keskkonnale	Päikeseküttesüsteem võimaldab säästa hinnanguliselt 547 tonni hakkpuitu aastas ja selle põletamisega kaasnevat koldetuhka ligi 182 tonni aastas.
Rahaline kasu	<p>Investeering: 1,8 miljonit eurot (sellest 371 000 eurot KIK-i toetus)</p> <p>Tasuvusaeg¹: 12 aastat</p> <p>¹ Tasuvusaeg = investeering / (aastane kokkuhoid – aastane tegevuskulu)</p>

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

EKJA, advokaadibüroo GLIMSTEDT ning Eesti Arengufond korraldasid koostöös 2014. a märtsist novembrini keskkonnaõiguse teemalist seminaride sarja "Kuidas jääda ellu üha karmistuvates tingimustes", mille eesmärk oli tõsta ettevõtjate keskkonnateadlikkust. Kokku toimus kuus seminari. Korraldajatel on plaanis seminaridega jätkata, minnes valdkonnaüleste keskonnateemadelt valdkonnapõhiseks. Järgnevatel seminaridel on plaanis käsitleda seda, kuidas avalduvad juba räägitud olulised keskkonnaõiguse reguleerimise vahendid majandustegevuse valdkondade põhisel.

2.-3. oktoobril toimus EKJA külastusreis Järva-, Viljandi- ja Tartumaale. Kahepäevase tutvumisreisi ajal külastati Tallinna Lennujaama, Rexest Group OÜ plastikjäätmate töötlemise tehaht ning ehitusmaterjalide tootmise tehaht, Imavere saeveskit, AS-i Toom Tekstiil tekstiiljäätmate ümbertööt-

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

lustehast ning tekstiilmaterjalide vabrikut, AS-i Epler&Lorenz ohtlike jäätmate käitluskeskust ning trükikoda Ecoprint. Loe lähemalt lk 4-5.

28. oktoobril toimus SEI Tallinna korraldatav **Säästva Arengu Foorum 2014**, mis oli seekord pühendatud Läänemerele ning arutles keskkonna ja majanduse suhete üle Läänemere piirkonnas. Foorumil tunnustati parimaid jätkusuutliku meremajandusega seotud Eesti ettevõtteid auhinnaga "Läänemere sõber 2014". Tunnustuse pälvivad AS Green Marine, AS Läätsa Kalatööstus ja Eesti Väikesadamate Liit. Foorumi lõpusesioonist võtsid osa ka Rootsi kroonprintsess Victoria ning prints Daniel.

Prantsusmaal Lyonis kuulutati 1. detsembril välja **Euroopa keskkonnasõbralikumad ettevõtted**. Üle 150 ettevõtte seast said parimate sekka Eesti ettevõtted **WERWOOL** ja **Aus-**

MIS TEHTUD, MIS TEOKSIL

Design, kes pälvivad žüriilt tunnustuse. Loe konkursist lähemalt lk 2.

Konkursile "**Aasta keskkonnasõbralik ettevõtte**" 2014 kandideerimise tähtaeg on 7. Jaanuar 2015. Konkursile oodatakse esikujulikke ettevõtteid ning organisatsioone, kes hoolivad keskkonnast meie ümber ja hoolitsevad selle eest, et ka teised seda teeksid. Samuti saab veel kuni käesoleva nädala lõpuni esitada kandidaate Aasta keskkonnateo auhinnale. Loe täpsemalt www.keskkonnatunnustused.ee.

Järgmisel aastal **11.-13. märtsil 2015 reisivad EKJA liikmed Põhjamaade Ministrite Nõukogu toetusel Norra ning Taani**. Plaanis on külastada Haraldrud optilist jäätmate sorteerimisjaama Oslos, Norske Skog paberivabrikut Haldenis, Euroopa Keskkonnaagentuuri Kopenhaagenis jt põnevaid organisatsioone.

Ettepanekuid uute seminaride jms teemade osas ootame: ekja@ekja.ee või 6276112

EESTI KESKKONNAJUHTIMISE ASSOTSIATSIOONI LIIKMED

Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni liikmeskond koosneb tegevliikmetest ja toetajaliikmetest. Tegevliige on ettevõtlusega tegelev juriidiline isik, riigiasutus või omavalitsus, kes tunnustab ja järgib assotsiatsiooni põhikirja ning maksab liikmemaksu. Tegevliikmel on üldkoosolekul hääleõigus.

Toetajaliige on juriidiline või füüsiline isik, kes on huvitatud assotsiatsioonis aktiivselt või passiivselt tegutsemisest ja osalemisest ühisüritustel. Toetajaliikmel ei ole üldkoosolekul hääleõigust, kuid ta maksab liikmemaksu. Liikmeks astumise infot leiab EKJA kodulehelt.

Tegevliikmed

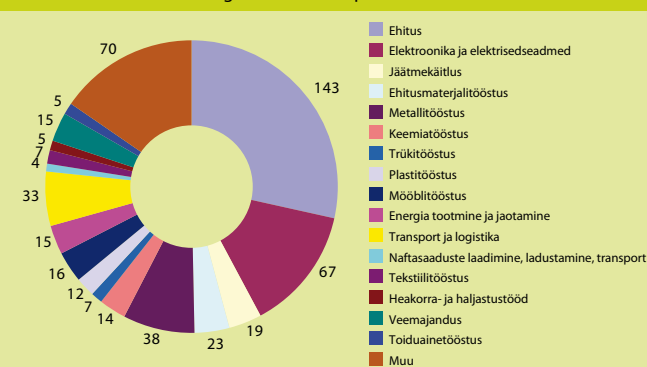
AS Kunda Nordic Tsement*, AS Eesti Energia*, AS Tallinna Sadam*, Rakvere Farmid AS*, AS Eesti Raudtee*, AS Tallinna Vesi*, ELLE OÜ*, AS Eesti Keskkonnateenused*, Ragn-Sells AS, Bureau Veritas Eesti OÜ, Riigimetsa Majandamise Keskus, Saint-Gobain Ehitustooted AS, AS Irbistero, OÜ J. R. Technoconsult, AF-Consulting AS, Det Norske Veritas Eesti OÜ, Tallinna Jäätmate Taaskasutuskeskus AS, Lloyd's Register EMEA Eesti filiaal, AS Eesti AGA, AS Amhold, Rödl & Partner OÜ, Kvalita OÜ, Advokaadibüroo GLIMSTEDT OÜ

Toetajaliikmed

ABB AS*, SEI Tallinn SA*, Olavi Tammemäe*, OÜ Hendrikson & Ko, AS Lemminkäinen, Eike Riis, Ants Tammeppu, Anni Turro, Peeter Saks, AS ORTO, AS Mistra-Autex, Lembit Lait, AS ESTKO, AS Metrosert, AS Tallinna Lennujaam, AS Estonian Cell, AS Kuusakoski, Stoneridge Electronics AS, Enics Eesti OÜ, Age Poom, Note Pärnu OÜ, BrainTeam OÜ, Laire Suurvälvi, Karin Kilk, Luule Sinisov, Kristi Öige

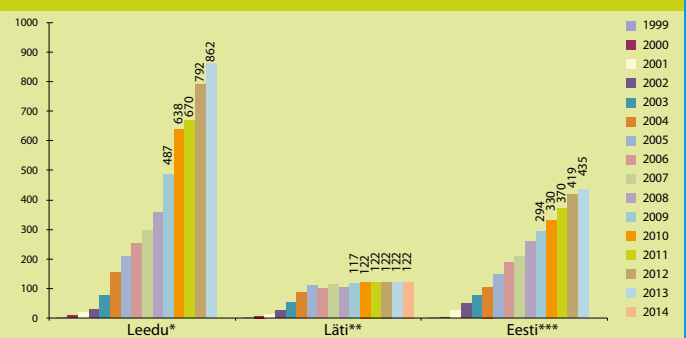
*Asutajaliikmed (EKJA loodi 2003. aastal)

ISO 14001 sertifikaadid tegevusalade kaupa Eestis

Eesti Kvaliteediühingu andmetel (2014)

ISO 14001 juurutanud ettevõtete arv Balti riikides (1999 – 2014. aasta lõpp)

* Leedu Standardinõukogu: www.lsd.lt

** Läti Kvaliteediühing: www.kvalb.lv

*** Eesti Kvaliteediühing: www.eaq.ee

(Läti sertifitseerijad pole enam aastaid ühingu eraldi ISO 14001 kohast infot saatnud, kuid ühingu esindaja sõnul võib eeldada, et hetkel on neid ettevõtteid tegelikkuses kõvasti üle 122)

ECO-NET.EE

jätkusuutliku ettevõtja teabeallikas

